

Suk Sulat ni San Pablo para se ngak taga Galacia

Pesi'una

Se ginetaran sek pegwali su Gempiya ne Gesuyen metendeng ri ni Jesus Christ bu' dinawat se nga getaw ne gena' Judeo, mituwa' suk saak bu' kina'enlan ba gaid sek sala ne getaw nek sumunud ri se Kesugu'an ni Moses arun mbaal giin neng metuud ne Christian. Mingeterengan si Pablo ne ndi' na ini kina'enlan. Ngani', sung metuud nek sukuran se ketubu' riin ni Christ giin ma'ad suk pektu'u, nek pebiyan run nini su dlaunen piseguli' ri sed Diwata. Ma'ad ri se ngak simbaan se Galacia, seg Asia Minor sala sek probinsiya seg Roma, duuni nga getaw nek sinumupak riin ni Pablo bu' mikt'u ne suk sala kina'enlan sumunud ri se Kesugu'an ni Moses arun mpemetareng giin ned Diwata.

Suk Sulat ni Pablo para se ngak taga Galacia sinulat arun mpuli' riin seng metuud nek pektu'u bu' metendu'an su nga getaw neng mibalag se gena' metuud nek penendu'an. Linebanan ni Pablo su ketengeren gisip gapustulis ni Jesus Christ. Pimetuuraan ini gupiya ne suk pekegapustulisen migbuwat sed Diwata, bu' gena' pebiyan se ga'em ne getaw; bu' labaw se dlaunan, sung misyunen para se nga gena' Judeo. Bu' tinikesaan nek pebiyan sek pektu'u su nga getaw mpeneguli' ri sed Diwata. Se ketapusan ne

kapitulu, pi'ita' ni Pablo ne suk pedleketubu' ne ngang mektetu'u riin ni Christ migbuwat sek petail neg bunga sek pektu'u riin ni Christ.

Ngang Misulat ri sek Sulat keni

I. Pesi'una 1.1-10

II. Pigendun run Pekebaal ni Pablo ne Gapustulis 1.11—2.21

III. Su Gempiya ne Gesuyen se Kepiya ned Diwata 3.1—4.31

IV. Migbegay si Christ ne Kegewasan bu' Keten-danan 5.1—6.10

V. Su Ketapusan nek Penegul bu' Pengumusta 6.11-18

¹ Seniyu ne ngang mektetu'u riin se ngak simbaan se Galacia,

Sulat keni buwat ni Pablo, ne suk pekegapustulisen gena' buwat se getaw awas sek pebiyan ne getaw, ma'ad buwat ni Jesus Christ bu' sed Diwata ne Gama', neng mikpetubu' puli' ri seniin buwat se kemetain. ² Mingumusta su dlaun ne ngang mektetu'u rini ned дума ri senaan tu se ngak simbaan se Galacia.

³ Sud Diwata ne Gama' ta bu' su Ginu'u ne si Jesus Christ megbegay siya ri seniyu ne kepiya bu' kelinaw.

⁴ Arun sek pedluwas ri senita buwat seng melaat nek panahun keni, si Christ mikpiyal ri se gegulingenen para se ngak sala' ta, sumala' se keliyag ned Diwata ta bu' Gama', ⁵ ned diin Seniin suk peksaya' se genda'i gekteben. Metuman siya.

Suk Sala ne Gempiya ne Gesuyen

⁶ Mitingalau ri seniyu! Midderali' amu rayun tumeliyud sed Diwata neng miktawag ri seniyu

pebiyan se kepiya ni Christ, bu' dinawat niyui dlain ne gempiya ne gesuyen. ⁷ Sek pekemetuud nda'irun nai "dlain ne gempiya ne gesuyen," ma'ad tinalu'u ini tendeng ay duuni nga getaw neng miksamuk ri seniyu bu' miktinguha' sek pegiles se gempiya ne gesuyen metendeng riin ni Christ. ⁸ Ma'ad isan bu' gami awas anghel neg buwat se dlangit sung megwali ri seniyu se gempiya ne gesuyen ne gena' maa' seg winali nami riin seniyu, silutan siya giin ned Diwata tu se gimpirnu! ⁹ Tinalu' na nami ini nud diin, bu' nemuun talu'u ini puli': bu' duuni dlain neng megwali riin seniyu ne gena' maa' seng mirawat na niyu, silutan siya giin tu se gimpirnu!

¹⁰ Nda'u penantu arun mekepedleliyag tu se nga getaw. Liyagan'u nek pedleliyagen sud Diwata. Minantuu ba arun mekepedleliyag se nga getaw? Bu' minantuu pa run nitu, gena'u na nek sesugu'en ni Christ.

Pigendun run Pekebaal ni Pablo ne Gapustulis

¹¹ Nga kepeteran'u, tugutay niyau sek pegasuy ri seniyu, ne su gempiya ne gesuyen neg winaliu gena' buwat se getaw. ¹² Nda'u merawat ini buwat se isan ta' ne getaw awas duuni getaw neng miktendu' run nini ri senaan. Si Jesus Christ mismu neng mikpe'ita' ri senaan bu' migbegay se gempiya ne gesuyen.

¹³ ✧ Misuunan na niyu pigendun'u pedleketubu' gisip Judeo. Linutus'u su ngang mektetu'u riin sed Diwata bu' pinentuwan'u gupiya ne

✧ **1:13** 1.13: Su Ngak Pimbaal 8.3; 22.4-5; 26.9-11.

laaten ilan. ¹⁴ ✧ Labawu sek pekemetinumanen ri sek tinu'uwan neg Judeo sinangkali' se ngad дума ne ngag Judeo ne ngak sepad'u, bu' labawu pa gaid sek pekemetinumanen ri se ngak penendu'an bu' se ngak pemetasan ne nga gepu'an ta.

¹⁵ ✧ Ma'ad tendeng se kepiya ned Diwata, pinili' naun isan se genda'u pa me'etaw, bu' tinawag naun sek pekpenibeli ri seniin. Bu' seng mi'ukumaan ¹⁶ nek perayagen ri senaan sug Bata'en, arun mewaliu su Gempiya ne Gesuyen metendeng ri seniin tu se nga gena' Judeo, nda'u peritu se isan ta' ne getaw para mekpesambag, ¹⁷ awas merituu seg Jerusalem arun kumita' se nga gapustulis neng mi'una pa ri senaan. Tumu', mirituu seg Arabia, bu' rayun mipuli'u sed Damascus. ¹⁸ ✧ Telu taunu na run ritu, dluwat itu, mirituu seg Jerusalem arun duuning mesuunan'u buwat ni Pedro, bu' mikengelu дума seniin seled sed duwa' simana. ¹⁹ Nda'iruni dlain ne gapustulis ne kinita'u. Sung mi'ita'u si Santiago, suk pated ne Ginu'u.

²⁰ Landunik sinulat'u metuud. Sud Diwata mikesuun ne nda'u pegbalus!

²¹ Sek peketubus itu, mirituu se nga dlugar sek Syria bu' Cilicia. ²² Sek panahun ketu, su ngak sakup se ngak simbaan seg Judea nda' pa mekilala ri senaan. ²³ Misuunan na run nilan landunik tinalu' nu ngad дума: "Su getaw ne ginamit sek pedlutus ri senita, nemuun migwali

✧ **1:14** 1.14: Su Ngak Pimbaal 22.3. ✧ **1:15** 1.15-16: Su Ngak Pimbaal 9.3-6; 22.6-10; 26.13-18. ✧ **1:18** 1.18: Su Ngak Pimbaal 9.26-30.

ri sek pektu'u nek pinentuwaan pedlaatay nud diin!" ²⁴ Aas sinaya' nilan sud Diwata tendeng ri senaan.

2

Si Pablo bu' sud Duma ne nga Gapustulis

¹ ☆ Sepulu' bu' paat taun dluwatu miritu seg Jerusalem, mipuli'u ritu duma ni Bernabe, bu' inuwit'u rema si Tito. ² Mirituu tendeng ay pirayag ned Diwata ri senaan ne kina'enlan neng merituu. Miktigum ami duma se nga geseg ne gami ami ra. Pisabut'u su gempiya ne gesuyen neg winaliu tu se nga gena' Judeo. Ndi'u liyagan ne suk terbahuu neng minayan awas sung nemuun mpalunggaw. ³ Suk sementaun'u ne si Tito, isan pesi' giin Griego, nda' legesay aas nda' giin tuli'ay, ⁴ isan liyagan nek santa' tawan ne mbaal ini. Nga getaw keni mikpelaunglaung ne ngang mektetu'u bu' sinumakup riin se dlumpuk ta gisip meneni'id. Mirini ilan arun mesuunan su kegewasan ta pebiyan sek pekesalabuuk ta riin ni Christ Jesus. Liyagan nilan ne mbaal ita ne nga gulipen nilan, ⁵ ma'ad arun mpeneliperan para seniyu su kemetuuran se gempiya ne gesuyen, nda' ami pekperaag ri senilan isan sek sereluk na run.

⁶ ☆ Ma'ad tu se nga ginilala ne nga geseg—Tinalu'u ini tendeng ay nda'ik sepayan ri senaan bu' ta' ilan ne getaw nud diin; ay sud Diwata nda' pegukum se nga gawi' ne nga getaw—su nga geseg ketu, nda'iruning merugang nilan

☆ **2:1** 2.1: Su Ngak Pimbaal 11.30; 15.2. ☆ **2:6** 2.6: Deuteronomio 10.17.

neng metendu'u. ⁷ Ma'ad mi'ita' tumu' nilan nek sinugu'u ned Diwata sek pegwali se gempiya ne gesuyen tu se nga gena' Judeo, maa' sek peksugu'en riin ni Pedro sek pegwali se gempiya ne gesuyen ritu se ngag Judeo. ⁸ Ay pebiyan se ga'em ned Diwata mibaalu ne gapustulis tu se nga gena' Judeo, maa' ni Pedro neng mibaal ne gapustulis tu se ngag Judeo. ⁹ Si Santiago, si Pedro, bu' Juan, ne ginilala ne nga geseg, migilala ne sud Diwata migbegay ri senaan se dlinain neg baalen keni; aas kinumusta nilan si Bernabe bu' gaku', gisip gilelaan ne gami sementaun na nilan ri seg baalen. Mi'uyunan ne gami, ni Bernabe bu' gaku' mekterbahu riin se nga gena' Judeo bu' gilana tu se ngag Judeo. ¹⁰ Su ginandyu' ma'aray nilan nek peddelendemen nami su ngak pupus, bu' giin nini sug betang nek pinugelingan'u gupiya baalen.

Pimaag ni Pablo si Pedro tu seg Antiyuk.

¹¹ Ma'ad seng minateng si Pedro tu seg Antiyuk sinupak'u giin riin sek tebenan ne nga getaw tendeng ay misayep giin. ¹² Ay se genda' pa mateng suk santa' tawan ne nga dlai nek sinugu' ni Santiago ritu, si Pedro dinumengan maan tu se ngang mektetu'u ne nga gena' Judeo. Ma'ad seng minateng na su nga dlai mikpelayu' giin bu' nda' na dengan aan tu se nga gena' Judeo tendeng ay minendek giin tu se nga dlai ketu ne dliyagan nilan tuli'en su nga gena' Judeo. ¹³ Bu' sud duma ne ngang mektetu'u ne ngag Judeo, migatad seng maa' seg binaal ni Pedro bu' midduma rema sek pekpelaunglaung; isan

ngani' si Bernabe mi'uwit sek pekpelaunglaung nilan. ¹⁴ Ma'ad sek pekiita'u run ne genda' ilan pegunut riin se kemetuuran ned diin se gempiya ne gesuyen, tinelu'an'u si Pedro riin seng metungenga'an se dlaunan nilan, "Dya'a neg Judeo, midleketubu'a maa' ne gena' Judeo, pekendunen mu ma pekpeges su nga gena' Judeo neng medleketubu' neng maa' ne ngag Judeo?"

Su ngag Judeo bu' nga Gena' Judeo Miluwas pebiyan sek Pektu'u

¹⁵ Metuud neng mi'etaw ami neg Judeo "bu' gena' maa' sek pegingalan ne ngag Judeo 'ne ngang mekesesala' ne nga gena' Judeo.'" ¹⁶ ✧ Ma'ad misuunan nami ne su getaw pemetarengen ned Diwata pebiyan sek pektu'u riin ni Jesus Christ, gena' pebiyan sek pektuman ri se Kesugu'an. Miktu'u ami rema riin ni Jesus Christ arun pemetarengen ned Diwata pebiyan sek pektu'u nami riin ni Christ, bu' gena' pebiyan sek pektuman ri se Kesugu'an. Ay nda'iruni getaw nek pemetarengen ned Diwata pebiyan sek pektuman ri se Kesugu'an. ¹⁷ Bu' rayun, sumala' ri sek pekpenantu nami nek pemetarengen ned Diwata pebiyan sek pekesalabuuk riin ni Christ, me'ita' neng mekesesala' ami gusay, maa' ne nga gena' Judeo. Migulugan ba ini ne si Christ migulikseg ri senita sek pekpekesala'? Gena'! ¹⁸ Bu' bekuren'u pa puli' suk pebiyan ne Kesugu'an ne gineba'u, mikpe'ita' ini rayun ne gaku' mismu sung midlapas se Kesugu'an. ¹⁹ Ay

✧ **2:16** 2.16: a Ngak Salmo 143.2; Roma 3.20. b Roma 3.22.

bu' pesingkal ta pa se Kesugu'an, minatayu na—pinatay pebiyan se Kesugu'an arun medleketubu'u para sed Diwata. Minatayu duma ni Christ tu se krusen. ²⁰ Gena' na gaku' sung mitubu', bu' ndi' si Christ ned diin senaan. Bu' ketubu'u keni nemuun, midleketubu'u pebiyan sek pektu'u ri seg Bata' ned Diwata, neng mikpetail ri senaan bu' miktudyan se ketubu'en para senaan. ²¹ Nda'u bibayay su genda'ig bayad ne kepiya ned Diwata. Ma'ad bu' pemetarengen ned Diwata su getaw pebiyan se Kesugu'an, migulugan ini ne su kemetain ni Christ genda'ik paluun.

3

Kesugu'an awas Pektu'u

¹ Pekeburalburalen niyu ne ngak taga Galacia! Ta' maing midlambat ri seniyou? Tinelu'an'u amu na gaid pigendun pedlansang si Jesus Christ tu se krus! ² Saakan'u amu: mirawat ba niyu su Gispiritu pebiyan sek pektuman se Kesugu'an awas pebiyan sek pekpinginengeg se gempiya ne gesuyen bu' pektu'u run nini? ³ Pekebural gaid niyu! Migatad amu riin se Gispiritu ned Diwata; liyagan ba niyu tubusen ini nemuun pebiyan se gegulingen niyu ne ga'em? ⁴ Su dlaun ba neng misegaran niyu migulugan ne genda'irun gairik paluun? Sek pekemetuud duun inik paluun. ⁵ Sek pegbegay ned Diwata se Gispirituun bu' migbaal ne nga ketingelaan riin seniyou, binaalen ba ini tendeng ay miktuman amu se Kesugu'an awas tendeng ba ay minginengeg amu se gempiya ne gesuyen bu' mikt'u run nini?

6 ✧ Tinalu' ri se nga Kesulatan ne sud Diwata dinumawat ri ni Abraham tendeng ay mikt'u giin. 7 ✧ Kina'enlan sebuten niyu ne sung metuud ne nga gesalan ni Abraham giin su nga getaw ned duunik pektu'uun. 8 ✧ Inatuk na daan riin se kesulatan nek pemetarengen ned Diwata su nga gena' Judeo pebiyan sek pektu'u. Aas su kesulatan mikpesuun na daan se Gempiya ne Gesuyen ri ni Abraham: "Pe-biyan ri seni'a pengumpiyanan ned Diwata su dlaun ne nga getaw." 9 ✧ Mikt'u si Abraham bu' pingumpiyanan; aas su dlaun neng mektu'u pengumpiyanan rema maa' seniin.

10 ✧ Su ngang miksalig sek pektuman se Kesugu'an miriyalem sek tuklad. Ay su kesulatan miktalu', "Su isan ta' su gendi' kanunay mektuman se dlaun neng misulat riin se dlibru se Kesugu'an miriyalem sek tuklad ned Diwata!" 11 ✧ Na, mekelaru gupiya ne genda'iruni getaw nek pemetarengen ned Diwata pebiyan se Kesugu'an, tendeng ay tinalu' ini ri se kesulatan, "Su getaw ra nek pimetareng ned Diwata pebiyan sek pektu'u sung metubu'." 12 ✧ Ma'ad su Kesugu'an genda'iruni gemaalen ri sek pektu'u. Tumu', sumala' sek tinalu' ri se kesulatan, "Isan ta' sung mektuman se dlaun nek pituman ri se Kesugu'an metubu'."

13 ✧ Ma'ad linuwas ita ni Christ buwat sek tuklad se Kesugu'an pebiyan sek pegbaal se

✧ **3:6** 3.6: Su Getaran se Dlaunan 15.6; Roma 4.3. ✧ **3:7** 3.7: Roma 4.16. ✧ **3:8** 3.8: Su Getaran se Dlaunan 12.3. ✧ **3:10** 3.10: Deuteronomio 27.26 (LXX). ✧ **3:11** 3.11: Hebreo 2.4. ✧ **3:12** 3.12: Levitico 18.5. ✧ **3:13** 3.13: Deuteronomio 21.23.

gegulingenen nek tinuklad tendeng ri senita; ay tinalu' ri se kesulatan, "Isan ta' ne dlensangen ri se gayu meriyalem sek tuklad ned Diwata." ¹⁴ Binaal ini ni Christ arun suk pengumpiya nek sinaad ned Diwata tu ni Abraham mbegay tu se nga gena' Judeo pebiyan ri ni Christ Jesus, arun pebiyan sek pektu'u mekerawat ita se Gispiritu nek sinaad ned Diwata.

Su Kesugu'an bu' suk Saad

¹⁵ Nga kepeteran'u, medlegamitu se gendawendaw nek penenggi'an: seng meguyun sud duwa' tawan sek sala neg betang bu' mekpirma ne keligenan, nda'irun naing mekepebengkag run nini awas mekerugang run nini se isan landun. ¹⁶ Na, binaal ned Diwata su ngak saaren tu ni Abraham bu' se gesalaan. Su kesulatan nda' pektalu', "nga gesalan mu," neng migulugan neng melaun, bu' ndi' miktalu', "bu' se gesalan mu," neng migulugan nek sala getaw ra ne giin si Christ. ¹⁷ ✧ Keni sug be'et'u pesabut: sud Diwata migbaal ne keligenan duma ni Abraham bu' miksaad nek tumanenen ini. Su Kesugu'an, neg binegay dluwat mayani gepaat gatus bu' telupulu' taun, nda' mekeeseb se keligenan ketu awas mekepapas sek saad ned Diwata. ¹⁸ ✧ Ay bu' tumanen ta su Kesugu'an arun merawat su ngak pengumpiya ned Diwata, ngak pengumpiya ketu ndi' ta rayun merawat tendeng sek pinasad ned Diwata. Ma'ad sud Diwata milelaat tu ni Abraham bu' pingumpiyanan giin sumala' sek saaren.

✧ **3:17** 3.17: Exodo 12.40. ✧ **3:18** 3.18: Roma 4.14.

¹⁹ Landun ma rayun su ketuyu'an se Kesugu'an? Dinugang ini arun mpe'ita' landunik sala', bu' mekpebilin ini tampan mateng su gasal ni Abraham, ne tendeng run nini, mibaal suk saad. Su Kesugu'an binegay pebiyan se ngag anghel duma se getaw neng mibaal neng mempetitenga'. ²⁰ Ma'ad sung mempetitenga' ndi' kina'enlan bu' sala tawan ra sung meksaad; bu' sud Diwata sala ra.*

Su Ketuyu'an se Kesugu'an

²¹ Migulugan ba ini ne su Kesugu'an supak se ngak saad ned Diwata? Gena', gena' tumu'! Ay bu' su getaw mikerawat pa ne kesugu'an neng mekegbegay ne ketubu', suk salasala rayun mpemetareng gaid ned Diwata pebiyan sek pektuman run nini. ²² Ma'ad tinalu' ri se kesulatan ne suk tibuuk neg benwa miriyalem ri se ga'em nek sala'; bu' aas su gasa nek sinaad nek pesingkal ri sek pektu'u ri ni Jesus Christ mbegay tu se ngang mektu'u.

²³ Ma'ad se genda' pa mateng suk panahun para sek pektu'u, migapus ita se Kesugu'an maa' ne ngak pinerisu tampan mperayagik pektu'u keni. ²⁴ Migulugan ini ne su Kesugu'an medleseg ri senita tampan sek peddateng ni Christ, arun pebiyan sek pektu'u pemetarengen ita ned Diwata. ²⁵ Nemuun, suk panahun sek pektu'u keni na, su Kesugu'an ndi' na gaid medlegeseg ri senita.

* **3:20** 3.20 bu' sud Diwata sala ra; awas bu' sud Diwata salaan ra sung mikterbahu.

²⁶ Pebiyan sek pektu'u, dlaunan niyu mibaal ne nga gembata' ned Diwata ri sek pekesalabuuk niyu duma ni Christ Jesus. ²⁷ Bu' seng mibendyagan amu, maa' nek sineluk niyu si Christ. Seng maa' nini nek pebiyan, maa' amu neng mikseluk neg begu nek suub. ²⁸ Aas nda'iruni kelainan se ngag Judeo bu' nga gena' Judeo, se nga gulipen, bu' nga gena' gulipen, se nga dlai, bu' nga dlibun; dlaunan niyu misalabuuk ri ni Christ Jesus. ²⁹ ☆ Bu' misakup amu ri ni Christ, gamu rayun su nga gesalan ni Abraham bu' merawat niyu landunik sinaad ned Diwata.

4

¹ Sug be'et'u pesabut giin nini: saanay bata' pa sung menenunud se ketigeyunan ne gama'en, maa' giin ne gulipen isan pa bu' giini gapu'en se dlaunan. ² Duuni nga getaw neng medlekata ri seniin bu' medlegeseg se nga ketigeyunaan tampan mateng suk panahun ne inimetang ne gama'en. ³ Seng maa' run nek pebiyan, mi'ulipen ita rema sek pedlegari' ne nga gispiritu rini seg benwa se genda' ta pa merepet su gispirituhanen nek peketandeng. ⁴ Ma'ad sek peddateng se ginsaktu nek panahun, sud Diwata miksugu' se gegulingenen neg Bata' bu' pi'etaw giin se kinilawan ne gina'. Bu' midleketubu' neng miriyalem se Kesugu'an ne ngag Judeo, ⁵ ☆ arun sek pedluwas se ngang miriyalem ri se Kesugu'an, arun mbaal ita ne nga gembata' ned Diwata.

☆ **3:29** 3.29: Roma 4.13. ☆ **4:5** 4.5-7: Roma 8.15-17.

⁶ Sek pekpe'ita' ne gamu ne nga gembata'en, sinugu' ned Diwata su Gispiritu neg Bata'en neng mekengel ri se nga gena'ena' ta. Bu' su Gispirituun miktalu' senita ne sud Diwata Gama' ta. ⁷ Aas gena'a na rayun ne gulipen, bu' ndi' bata' na. Bu' se gatad neng mibaal'a neg bata'en, sud Diwata megbegay se dlaun ned diin seniin para se nga gembata'en.

Su Kegules ni Pablo para se ngak taga Galacia

⁸ Nud diin nda' niyu me'ilala sud Diwata, aas mi'ulipen amu se ngad diwatadiwata. ⁹ Ma'ad nemuun mi'ilala na niyu sud Diwata, awas telu'an'u amu, nemuun neng mikilala na sud Diwata ri seniyu, lama liyagan pa niyu mpuli' tu se ngang meluya bu' mekelelaatlelaat nek pedlegeseg ne nga gispiritu? Tuma ma liyagan ma niyu ne mbaal puli' ne nga gulipen nilan? ¹⁰ Sina'ulug gusay niyu su nga gendaw, ngag bulan, ngak timpu, bu' ngak taun. ¹¹ Migulesu metendeng ri seniyu! Ali' bu' su dlaun nek terbahuu para seniyu mbaal ne genda'ik paluun.

¹² Nga kepeteran'u, megandyu'u ri seniyu, awat niyau tendeng ay maa'u seniyu. Nda' amu mekesala' ri senaan. ¹³ Mirelendeman niyu tuma ma winaliu su gempiya ne gesuyen ri seniyu nu guna nek panahun; tendeng itu ay midlaruu. ¹⁴ Ma'ad isan pesi' suk pedlaruu mibaal ne gembagel nek pengindan ri seniyu, nda' niyau pemuraay awas bibayay. Tumu', dinawat niyau neng maa' neg anghel neg buwat se dlangit; dinawat niyau neng maa' ni Christ Jesus. ¹⁵ Pidleliyag amu gupiya! Landun maing

mihitabu'? Gaku' mismu meketalu' bu' mehimu pa ne esuken su gegulingen niyu ne ngang mata, bu' begay niyu ini ri senaan. ¹⁶ Mibaalu ba ne kuntra niyu nemuun, tendeng ay inasuy'u ri seniyou su kemetuuran?

¹⁷ Nga getaw ketu mikpe'ita' neng migules ilan gupiya ri seniyou ma'ad gena' melengas su nga ketuyu'an nilan. Su ngak penugaling nilan giin ma'aray ne gembuwag amu buwat senaan arun meksunud amu ri senilan. ¹⁸ Na, melengas gaid ned duunik pekpenugaling bu' su ketuyu'an melengas. Metuud ini kanunay, gena' na run sed diinu duma seniyou. ¹⁹ Ngak pinetail'u ne nga gembata! Maa' nek sala ne gina' neng migbatik, binatiku seng minsan sung maa' kelasi ne kegeel para seniyou tampan menginekatan amu se kina'iya ni Christ. ²⁰ Minugalingu gupiya neng mekeriin seniyou nemuun, arun me'eseb su gena'ena'u metendeng ri seniyou. Migulesu gupiya ri seniyou.

Su Dlendasan ri ni Hagar bu' ni Sarah

²¹ Saakan'u amu ne ngang minugaling sek pekperiyalem ri se Kesugu'an: misabut ba gaid niyu landunik tinalu' ri se Kesugu'an? ²² ✧ Tinalu' ne si Abraham duunid duwa' ne ngag bata'en ne nga dlai, suk sala bata' ne gulipen ne dlibun, suk sala bata' ne gena' gulipen ne dlibun. ²³ Sug bata'en ri se gulipen ne dlibun mi'etaw sek pebiyan ne getaw, ma'ad sug bata'en ri se gena' ne gulipen ne dlibun mi'etaw gisip kelebu'an sek

✧ **4:22** 4.22: a Su Getaran se Dlaunan 16.15. b Su Getaran se Dlaunan 21.2.

saad ned Diwata. ²⁴ Ngag betang keni sebuten gisip penenggi'an: sud duwa' ne nga dlibun migriprisintar sed duwa' ne nga keligenan. Suk sala se ngag bata'en mi'etaw sek pekegulipen giin si Hagar, bu' giin sung migriprisintar se keligenan neg binaal tu seg Bentud nek Sinai. ²⁵ Na, si Hagar, neng migriprisintar seg Bentud nek Sinai ned ditu seg Arabia, giin sung migriprisintar seng nemuun neg Jerusalem, neng mi'ulipen duma se dlaun ne nga getawaan. ²⁶ Ma'ad si Sarah ne gena' gulipen, giin sung migriprisintar seg Jerusalem ned ditu se dlangit, bu' giin su gina' ta. ²⁷ ✧ Ay laung nu kesulatan,

“Pedleliyag'a, dya'a ne dlibun ne gena' mekeg-bata'!

Pegbeksay'a duma se dleliyag, dya'a ne gena' mekebatik se nga kegeel sek pekpengembata'!

Ay su dlibun neg bineleng duuning melaun ne nga gembata'en sinangkali' se dlibun ne genda' belengay neg banaan.”

²⁸ Na, gamu ne nga kepeteran'u nga gembata' ned Diwata gisip kelebu'an sek saaren, maa' ni Isaac nud diin. ²⁹ ✧ Sek panahun ketu sug bata' neng mi'etaw sek pebiyan ne getaw midlutus sek sala neng mi'etaw tendeng se Gispiritu ned Diwata; giin rema ini sung mihitabu' ri senita nemuun. ³⁰ ✧ Ma'ad landun maik tinalu' ri se kesulatan? Miktalu' ini, “Pepe'awa' mu su gulipen ne dlibun bu' sug bata'en ne dlai; ay sug

✧ **4:27** 4.27: Isaias 54.1. ✧ **4:29** 4.29: Su Getaran se Dlaunan 21.9. ✧ **4:30** 4.30: Su Getaran se Dlaunan 21.10.

bata' ne dlai nu gulipen ne dlibun nda'ig bahinen ri se ketigeyunan ne gama'en; me'angken ini seg bata' nu gena' gulipen ne dlibun." ³¹ Aas, nga kepeteran'u, gena' ita gembata' nu gulipen ne dlibun bu' ndi' se gena' gulipen ne dlibun.

5

Migbegay si Christ ne Kegewasan

¹ Pigawas ita na ni Christ arun duuni kege-wasan ta. Aas, pekpebilin amu ned duuni kegewasaan, bu' ndi' amu na pekpe'ulipen puli'.

² Penginengeg amu! Gaku', si Pablo, mektalu' ri seniyou ne bu' tugutan niyou su gegulingen niyou neng mekpetuli', migulugan nini ne si Christ nda' naik paluun riin seniyou. ³ Penegulan'u amu geseb, isan ta' ne getaw neng mektugut ri se geg-ulingenen neng mekpetuli', melegesasan giin sek pektuman ri sek tibuuk ne Kesugu'an. ⁴ Gamu neng minantu nek pemetarengen ned Diwata pebiyan sek pektuman ri se Kesugu'an, mibelag tumu' ri ni Christ bu' se genda'ig bayad ne kepiya ned Diwata. ⁵ Para senita, midderama ita nek pebiyan se Gispiritu ned Diwata, pemetarengen ita ned Diwata tendeng sek pektu'u. ⁶ Ay seng misalabuuk ita riin ni Christ Jesus, nda' naik paluun suk peketinuli' awas pekegena' tinuli'. Suk pektu'u ri ni Christ mikepe'enggat ri senita sek pekpetail se ngad duma.

⁷ Melengas nema siya sug binaal niyou! Ta' maing mikpegeng ri seniyou sek pektuman se kemetuuran? Pigendun amu run niin sek pekperunggat? ⁸ Gena' inik terbahu ned Diwata

neng miktawag ri seniyu. ⁹ ☆ “Miika' ra nek pempetulin sung mekepetulin sek tibuuk neng minasa ne garina,” sumala' sek tinalu' nilan. ¹⁰ Ma'ad mekesaligu gusay ri seniyu. Su ketubu' ta, neng misalabuuk duma se Ginu'u, megbegay ri senaan nek peksalig ne gendi' amu sumunud se dlain nek penendu'an bu' isan ta' sung meksamuk ri seniyu silutan ned Diwata.

¹¹ Ma'ad para senaan, nga kepeteran'u, bu' mikpeddayunu pa sek pegwali ne kina'enlan mekpetuli', tuma ma linutusu ma gusay? Bu' metuud pa ini, suk pegwaliu metendeng se krus ni Christ ndi' na siya mekegbaal ne kesamuk. ¹² Liyagan'u ne su nga getaw ketu neng miksamuk ri seniyu, gena' na run neng mekpetuli' ma'ad mekpekapun ri se gegulingen nilan!

¹³ Ay para seniyu, nga kepeteran'u, tinawag amu arun mekaangken ne kegewasan. Ndi' niyu baalay nek pesangil su kegewasan niyu arun medlegeseg ri seniyu su kinilawan niyu ne gayak. Tumu', pebiyan sek petail, pekpenibeliyay amu. ¹⁴ ☆ Ay suk tibuuk ne Kesugu'an mitingeb riin sek sala nek sugu': “Petail mu suk sumbalay mu maa' sek pekpetail mu ri se gegulingen mu.” ¹⁵ Ma'ad bu' maa' amu ne ngak talun ne ngang menanap, neng mekpegeel bu' menlaat tu sek salasala, pegbantay amu, awas medlaat amu na ma'ad tumu' ri sek salasala seniyu.

Su Gispiritu Santu bu' su Kina'iya ne Getaw

☆ **5:9** 5.9: 1 Corinto 5.6. ☆ **5:14** 5.14: Levitico 19.18.

¹⁶ Giin nini sung metalu'u: tugutay niyu ne su Gispiritu medlegeseg ri se ketubu' niyu, bu' ndi' niyu petumanay su kinilawan niyu ne kina'iya. ¹⁷ ✧ Ay su dliyagan se kinilawan ne kina'iya ta supak se dliyagan ne Gispiritu, bu' su dliyagan ne Gispiritu supak se kinilawan ne kina'iya ta. Duwa' keni midlekuntra, aas ndi' niyu mbaal su dliyagan siya niyu baalen. ¹⁸ Bu' su Gispiritu mi-gunut ri seniyu, gena' amu na rayun miriyalem ri se Kesugu'an.

¹⁹ Na, melemu gupiya suk pegilala se ngak terbahu se kinilawan ne kina'iya. Mi'ilala ini tendeng ay giin nini su ngag binaal nilan: migbaal ilan seg imural nek pekighilawas, melemu' ne ngak terbahu, bu' mikpetuyang sek pegbaal ne nga kelaatan; ²⁰ sek peksimba se ngad diwatadiwata bu' sek pekpemarang. Su nga getaw medlegemetay, megbunu', mesinaku, melilangeten, merelaw, pekebahinbahin, bu' pedlumpuklumpuk. ²¹ Melibeguun ilan, megbinabeleng, mekpetuyang sek pegbinabeleng se nga kebibu, bu' duma pa ne ngag betang neng melemu'. Penegulan'u amu nemuun maa' seg binaal'u nud diin: sung megbaal runi ngag betang keni ndi' mesakup ri sek Pedlegeri'an ned Diwata.

²² Ma'ad sek pedlegesegan su nga getaw se Gispiritu, gilana rayun duunik petail, dleliyag, kelinaw, pekemelipelugbaken, dlelaat, kepiya, pekemetinuuren, ²³ pekemelipebeba'en, bu' pekpegeng ri se gegulingen. Nda'iruni Kesugu'an neng misupak run ri se ngag betang keni. ²⁴ Bu'

✧ 5:17 5.17: Roma 7.15-23.

su ngang misakup ri ni Christ Jesus linansang na дума seniin tu se krus su gegulingen nilan ne kinilawan ne nga gayak bu' nga gangut nilan. ²⁵ Su Gispiritu migbegay ri senita ne ketubu'; kina'enlan rema ne giin sung medlegeseg ri se ketubu' ta. ²⁶ Kina'enlan ndi' ita mesaya'saya' awas melemu lengetan awas mesinaku ri sek salasala.

6

Meginebangay suk Salasala ri se nga Keliseran

¹ Nga kepeteran'u, bu' duuni getaw neng mesekupan neng megbaal se isan landun ne kelasi nek sayep, gamu ne nga ginunutan se Gispiritu kina'enlan mekpepuli' ri seniin riin se ketareng; ma'ad kina'enlan baalen niyu ini дума seng mekemaya' nek pebiyan. Bu' bentayay niyu su gegulingen niyu ne ndi' rema metintal. ² Meginebangay amu ri sek salasala seniyu se nga keliseran ay seng maa' nini nek pebiyan, metuman niyu suk sugu' ni Christ. ³ Bu' duunid diin seniyu neng migena'ena' bu' ta' getaw giin, ne seng metuud ne nda'irunik palunen, linimbungan ma'aray su gegulingenen. ⁴ Suk salasala mbaya' megukum ri se gegulingenen neg betasan. Bu' melengas ini, mekepesigarbu giin seng mibaalen se genda'ik pekpetanggi' tu seng mibaal ned дума. ⁵ Ay suk salasala ri seniyu kina'enlan mekpisaan ri se gegulingen niyu nek pempisaanen.

⁶ Bu' mitendu'an'a se Christian neng minsahi, kina'enlan mekpe'ambit'a ri seng mentetendu'

mu se dlaun neng melengas ne ngag betang ned diin seni'a.

⁷ Ndi' niyu limbungay su nga gegulingen niyu; nda'iruning meketuntu ri sed Diwata. Ay isan landuni ginerek ne getaw, giin remaing me'aniin.

⁸ Bu' sunuren ne getaw su kinilawaan ne nga gayak, maa' se getaw neng migimula ri seg binaal, su kelebu'an nini giin su kemetainen; bu' baalen ne getaw su ngag baalenen pebiyan se gabang ne Gispiritu, rayun su Gispiritu mekeg-begay nek sengku' ri seniin, bu' giin nini sung metuud ne ketubu' ne genda'i gekteben. ⁹ Aas ndi' ita penlubain sek pegbaal neng melengas; ay bu' ndi' ita menuga', mateng suk panahun neng megani ta sug bungaan. ¹⁰ Aas saanay duun paik panahun ta, kina'enlan megbaal ita neng melengas tu sek salasala, bu' labi na tu se nga getaw neng misakup sek pamilya ta riin sek pektu'u.

Su Ketapusan nek Penegul bu' Pengumusta

¹¹ Enlengay niyu gendun kebagel su nga dlitra ne gaku' gaid mismu sung miksulat run! ¹² Su nga getaw neng miktinguha' sek pekpeges ri seniyu neng mekpetuli' gilang sung mikpe'ita' bu' mikpesigarbu metendeng se ngag betang neng me'ita'. Binaal nilan nini, arun ma'aray ndi' ilan na siya lutusen tendeng se krus ni Christ. ¹³ Isan su ngak tinuli' nda' pektuman ri se Kesugu'an; liyagan nilan neng metuli' amu arun mekepesigarbu ilan ne sinumunud amu sek sirimunyas sek pektuli'. ¹⁴ Ma'ad para senaan, mekpesigarbu na run metendeng se krus se

Ginu'u ta ne si Jesus Christ. Ay pebiyan se krusen, su ngag betang rini seg benwa maa' ne genda' nai dlaga'en, bu' maa'u na rema ne genda' nai dlaga'en para seg benwa. ¹⁵ Gena' gimpurtanti bu' suk sala ne getaw tinuli' awas nda'; su gimpurtanti ne giin mibegu na ned Diwata. ¹⁶ Para tu se ngang miksunud ri sek pemala'ud keni, su kelinaw bu' dlelaat mperiin siya senilan bu' tu se dlaun ne nga getawan ned Diwata!

¹⁷ Se ketapusan, nda'irun na siyaing meksamuk ri senaan tendeng ay rini se dlawas'u su ngak pali' neng mikpe'ita' ne gulipenu ni Jesus.

¹⁸ Nga kepeteran'u, su kepiya ne Ginu'u ta ne si Jesus Christ mperiin siya se dlaunan niyu. Metuman siya.

Daal da ini.

Sug Begu Ne Kalegenan
New Testament in Northern Subanen

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Subanen, Northern)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

193ab46e-61e8-52e1-92f4-944939f948dd